

Nr 85

Av fru Sjöstrand m. fl., om anslag för utbildnings- och fortbildningskurser för musklärare.

Musikcirkklarna intaga en framträdande plats i studieorganisationernas snabbt växande verksamhet. Samma hastiga utveckling utmärker också de främst för barn och ungdom avsedda musikskolorna, oaktat de hittills ej fått något som helst statligt ekonomiskt stöd, vilket däremot studiecirkklarna åtnjutit sedan år 1947. Musikutredningens förslag i dylikt hänseende har ej avsatt några spår i årets statsverksproposition. Så gott som ingenting har heller blivit förverkligat av de många värdefulla förslag till stödande av det folkliga bildningsarbetet, bl. a. på musiklivets område, som 1944 års folkbildningsutredning år 1948 framlade i sitt betänkande del II angående det estetiska folkbildningsarbetet. Det är dock att hoppas, att efter vederbörlig beredning förslag i detta viktiga hänseende måtte framläggas för nästa års riksdag.

Under tiden är det emellertid ytterst nödvändigt, att kraftiga åtgärder skyndsamt vidtagas för utbildning och fortbildning av lärare för att möta det väldiga behovet i dessa otaliga musikcirkklar och musikskolor. I sitt yttrande över 1947 års musikutrednings i fjol avgivna betänkande säger Folkbildningsförbundet härom: »Lärarna i musikcirkklar och musikskolor äro i allmänhet för detta arbete intresserade musiker, som dock ofta sakna nödvändig pedagogisk utbildning för uppgiften. Organisationer och enskilda söka i någon mån avhjälpa denna brist genom anordnande av fortbildningskurser, men denna verksamhet har av ekonomiska skäl ej på långt när kunnat få den omfattning som behovet skulle kräva. Behovet gäller i högsta grad den grundläggande undervisningen med dess alldeles speciella krav. Den snabba utvecklingen på området kräver också nya lärarkrafter i en omfattning, som de ordinarie utbildningsmöjligheterna ej på långt när kunna fylla. I vid utsträckning måste man på mindre orter använda sig av lokala musiker, som vid sidan om sitt ordinarie förvärvsarbete kunna ägna några timmar åt musikundervisning. Även dessa måste ges möjlighet att utan större svårigheter få en pedagogisk utbildning.»

I 1944 års Folkbildningsutrednings betänkande II angående estetiskt folkbildningsarbete framhålles starkt nödvändigheten av att i största utsträckning åstadkomma dylika utbildningsmöjligheter dels för att göra redan utbildade yrkesmän mera förtrogna med det folkliga bildningsarbetets metodik och målsättning, dels för att göra som lärare nu verksamma yrkesmän och amatörer mera skickade för uppgiften. Man kunde räkna med att ett be-

tydande antal amatörer önska sig en sådan utbildning att de bli i stånd att på fritid eller i ett mindre antal fall som heltidssysselsättning tjänstgöra som lärare i musik. Dessa uppgifter syntes utredningen böra lösas genom kursverksamhet. Folkbildningsförbundet hemställde, att i proposition till 1955 års riksdag borde upptagas ett anslag på 100 000 kronor att ställas till skolöverstyrelsens förfogande för anordnande av utbildningskurser för musiklejare.

I sitt yttrande över musikutredningens betänkande anslöt sig skolöverstyrelsen till Folkbildningsförbundets förslag om anslag på 100 000 kronor till kurser för musiklejare men ansåg att beloppet skulle betraktas som engångsanslag, fördelat på två budgetår med 50 000 kronor på varje år. I skrivelse till statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet i november 1954 instämde Folkbildningsförbundet i skolöverstyrelsens förslag och anhöll om att 50 000 kronor skulle anvisas för budgetåret 1955/56. Anslaget har dock ej upptagits i den framlagda statsverkspropositionen.

I enlighet med förslag av 1944 års folkbildningsutredning i dess betänkande del II angående det estetiska folkbildningsarbetet om statsbidrag till centrala kurser för utbildning av lejare för studiecirkel i musik, bildande konst och teater hemställde skolöverstyrelsen, att för budgetåret 1954/55 ett anslag av 42 000 kronor skulle ställas till överstyrelsens förfogande att användas till sex kurser med en beräknad kostnad av 7 000 kronor per kurs. Då intet anslag härtill upptogs i statsverkspropositionen för nämnda år, framlades till 1954 års riksdag i båda kamrarna motioner — I: 99 och II: 114 — med yrkande om anslag på 42 000 kronor för anordnande av sex kurser för utbildning av lejare för musikcirkel. I sitt avstyrkande av motionerna — som också avsgos — anförde statsutskottet, att riksförbunden för studieverksamhet redan kunna få statsbidrag till halva kostnaden för av dem anordnade kurser för studiecirkelledare. Vid föredragningen i riksdagen betonade dock fru Sjöstrand, att ifrågavarande kurser likväl ställa sig så dyrbara för förbunden, att de i regel anse sig ej ha ekonomiska möjligheter att ordna musiklejarkurser i någon större omfattning, såsom framgår av deras årsberättelser. Bland ABF:s studieledarkurser 1953 fanns t. ex. *inte någon* musiklejarkurs utan endast en kurs för sångledare. Utskottet hänvisade också till den utbildning som sker vid Folkliga musikskolan i Arvika. Musiklejarelinje har dock upprättats där först senaste året med ett dussin deltagare. Vad förslår det för det stora behovet! Utskottet visade också på det särskilda anslaget till kursverksamhet för kommunala musiklejare, vilket ju är mycket tacknämligt för sitt ändamål. Men det är ju hjälp till de 100-tals behöfliga lejarna för *den grundläggande undervisningen* i såväl musikcirkel som musikskolor, som är *det stora aktuella behovet*. Till sist erinrade utskottet om att 1947 års musikutredning framlagt förslag bl. a. beträffande utbildningen av musiklejare och instruktörer för såväl kommunernas som de fria folkbildningsorganisationernas kursverksamhet. Dessa förslag ha dock ej framlagts för riksdagen. Även när beslut i denna sak

kan komma att fattas, måste det dröja avsevärd tid, innan något större antal lärare hinner utbildas.

Utredare och ansvariga för den folkliga musikundervisningen ha nu så länge påyrkat kraftigare hjälp till utbildning och fortbildning av musiklärare för denna verksamhet, att det av Folkbildningsförbundet och skolöverstyrelsen påyrkade anslaget av 50 000 kronor måste anses vara ett mycket måttligt minimikrav.

Vi hemställa alltså,

att riksdagen måtte bevilja ett anslag av 50 000 kronor att ställas till skolöverstyrelsens förfogande för utbildnings- och fortbildningskurser för musiklärare.

Stockholm den 20 januari 1955

Helga Sjöstrand

Hernfrid Bark

John Lundberg

Gunnar Engkvist

Olof Hammar

A. Widén

Sven Vigelsbo

Einar Hæggbloom

Karin Wetterström

Gustaf Svensson

Olof Rylander

T. G. v. Seth

i Vä